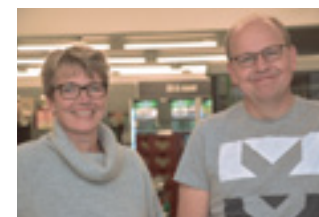

Marthas nye kokke

Martha har haft en god sæson. Nu eksperimenteres der med kulinariske overraskelser
[Læs side 2](#)

Hæder til myreflittig købmandsfamilie-trio
[Læs side 7](#)

Lauritz fra Nordby blev en verdensmand
[Læs side 10-11](#)

Søren Vinding om at leve i og med naturen
[Læs side 14-15](#)

NYHED

Nordby - Vestervejen 51

Villa, 1 fam.

Smuk renoveret kaptajnsvilla i Nordby. Fremstår flot og charmerende såvel inde som ude. 2 praktfulde stuer, stort køkken/alrum med lækkert køkken, 6 værelser samt 2 badeværelser.

218/10 m² 2/8 3 797 m² C 1932/09
Kontantpris: 4.250.000
Ejerudgift pr. md: 2.436
Udbetaling: 215.000
Br/nt excl. ejerudg: 25.885/20.750
Sag: 90500

NYHED

Nordby - Hovedgaden 69

Ideel anpart

Her udbydes prisvenlig Ideel anpart på 115 m² med dejlig have og central beliggenhed midt i Nordby. Her er en bolig med muligheder, så tag med ud og se - vi fremviser gerne!

115 m² 1/3 C 1799/84
Kontantpris: 1.348.000
Ejerudgift pr. md: 1.508
Udbetaling: 70.000
Br/nt excl. ejerudg: 8.678/6.899
Sag: 90496

Nordby - Vangled 3

Villa, 1 fam.

Smukke villa med central placering i Nordby. Stueetage med køkken-alrum, badeværelse og bryggers. 1. sal med to værelser og badeværelse. Ugenert have, garage, isoleret udhus.

153/13 m² 1/2 3 745 m² E 1920
Kontantpris: 2.498.000
Ejerudgift pr. md: 2.667
Udbetaling: 125.000
Br/nt excl. ejerudg: 15.270/12.240
Sag: 90487

17,5 HA JORD

Rindby - Postvejen 32

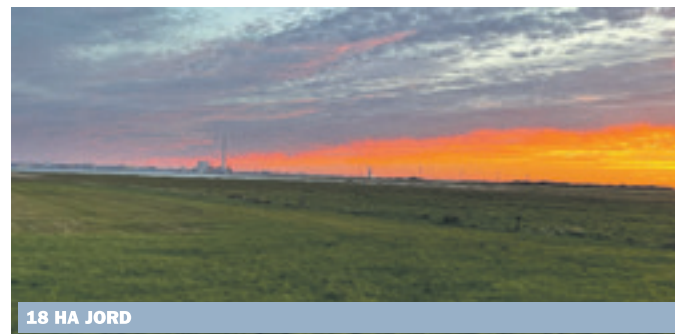
Landejendom med et jordstykke på ca 17 HA beliggende lige omkring gården. Det hører til sjældenhederne at landejendomme udbydes til salg på Fanø og ikke nok med, at her er en ejendom med et dejligt stort jordstykke samtidig er den også særdeles velholdt og med god planløsning.

190/4 m² 1/5 2
175.953 m² C 1923/96

Fritidslandbrug

Kontantpris: 5.495.000
Ejerudgift pr. md: 2.077
Udbetaling: 275.000
Br/nt excl. ejerudg: 33.466/26.827
Sag: 90477

18 HA JORD

Rindby - Klingebjergvej 1

Søger du plads, ro og en helt ubeskrivelig natur så er denne ejendom svær at komme udenom. Ejendommen er beliggende i Rindby. Her er vandet og naturen dine nærmeste naboer. Landejendommen byder på ca. 18 HA jord fordelt omkring ejendommen og på østkanten af Fanø

113 m² 1/3 1
181.555 m² G 1825

Fritidslandbrug

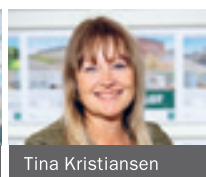
Kontantpris: 4.500.000
Ejerudgift pr. md: 1.558
Udbetaling: 225.000
Br/nt excl. ejerudg: 27.431/21.989
Sag: 90499

Kristin Martinsen

Tina Wohlert

Tina Kristiansen

Nybolig
Fanø

Hovedgaden 54, Nordby · 6720 Fanø
6720@nybolig.dk · nybolig.dk · Tlf. 7516 1011

Fanøs livsnerve er alvorligt i klemme

Molslinjens pludselig beslutning om at indføre betalingsparkering på en del af havnen i Esbjerg er den største politiske møgsag i mange år, forstærket af den utroligt dårlige kommunikation, som rederiets øverste ledelse har ansvaret for.

Hvis den havde givet kommunikationschefen lov til at bringe de faktiske overfartstal for biler efter åbningen af de mange ekstra parkeringspladser på Esbjerg Havn i april 2023, kunne vi måske have fået en mere afbalanceret og indsigtfuld debat.

Som man kan læse af de dugfriske overfartstal, vi bringer i artiklen på side 12, kunne det godt se ud til, at rederiet taber mindst 12 millioner kroner i omsætning om året på det faldende antal biler, hvis vi siger, at en bil i gennemsnit indbringer 500 kroner.

Det ved vi naturligvis reelt ikke, da regnskabet er skjult i en privat virksomhed, men der er ingen tvivl om, hvor regningen ender: hos brugerne.

I debatten på de såkaldt sociale medier har vores politikere heldigvis fået utallige eksempler på, hvor skadeligt det vil være for borgerne og især pendlere på Fanø, hvis de ikke kan stille deres bil gratis i Esbjerg. Det vil være gift for bosætningen. Det, og opbakningen fra Esbjerg, skal udnyttes maksimalt.

Nogle debattører har udtrykt glæde ved de færre biler. Man skal dog huske, at færre biler er lig med færre gæster og færre indtægter til de erhvervsdrivende.

God første søndag i advent!

FANØ POSTEN

– hele øen rundt!

Udgiver og redaktør
Finn Arne Hansen
mail@fanoeposten.dk

Layout, salg og bogholderi
Tina Foldager
tf@hjerdingposten.dk

Kopiering af Fanø Postens redaktionelle indhold og annoncer for videre produktion eller offentliggørelse er ikke tilladt uden skriftlig tilladelse fra Fanø Posten.

Oplag: 2.500

Udgiver: Vadehavets Mediecenter ApS

Tryk: OTM Avistryk

Distribution: Egne bude

Omdeles til alle boliger, sommerhuse og erhverv på hele Fanø.

mail@fanoeposten.dk • 42 41 09 99

Hovedgaden 75 · 6720 Fanø

www.fanoeposten.dk

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Martha er gældfri og vil til at sejle gastrosejladser i 2024

Turbåden Martha af Sønderho kommer ikke til at få eldrift lige med det første, det er for dyrt og svært

MARITIMT – Turbåden Martha af Sønderho har haft en god sæson, på trods af store motorproblemer i foråret, desværre i påsken, kan foreningens formand Torben Korsgaard fortælle i det nyhedsbrev, der er på vej ud.

“Hun har sejlet med 1913 passagerer, sammenlignet med 1917 sidste år. Vi må nok indse, at vi ikke kan nå mere i højsæsonen, da vi ikke ønsker at presse bådgruppen yderligere. I højsæsonen har vi sejlet med næsten fuld last på alle ture. På trods af færre passagerer i ydersæsonen, er vi meget tilfredse med et gennemsnit på næsten 10

En af sejladserne i 2023 var med et brudepar, så der var flot pyntet op og champagne i køleren.

passagerer pr. tur over hele året,” skriver han.

“Når vi nærlæser sæsonen, ser vi en pæn stigning på både privat- og firmature samt askesejladser. Vi vil gentage dette forårs markedsføringskampagne til firmaer i Esbjerg og på

Fanø, samt til regionens bedemænd. Succesen i privatturene har til gengæld levnet mindre tid og plads til vores standardture,” tilføjer han.

“Atter har vores frivillige bådgruppe trukket det helt store læs, ved en kæmpe arbejdsindsats og stor fleksibilitet. I højsæsonen har de sejlet to ture om dagen fem dage om ugen. Godt gået!”

Snak om flydeplatform

“Vi har haft stor glæde af samarbejdet med Destination Vadehavskysten, som har deltaget i formidlingen af Martha. Vi har haft mange gode møder, hvor foreningen er blevet hørt omkring vores ønsker om bedre muligheder for at tage passagerer ombord i Esbjerg havn. Et møde mellem Destinationen, Esbjerg Havn og Martha er planlagt for at diskutere mulighederne for en flydeplatform i Dokhavnen.”

De frivillige har været på brandskole for at øve sig i brandslukning.

Årets økonomiske resultat lander på niveau med sidste år.

“Bortset fra en mindre kassekredit, er foreningen nu helt gældfri, på trods af ret store investeringer i opbygningen af ‘Svenskeren’ og ekstraordinære vedligeholdelsesudgifter. I sidste nyhedsbrev blev det nævnt, at vi var ved at undersøge mulighederne for el-drift. Dette projekt har vi sat på pause af flere grunde. De nødvendige batterier for at sikre en drift på seks timer vil fylde for meget, da hvert batteri skal brandsikres med en tyk kappe af isoleringsmateriale. Det er et krav, fordi Martha sejler med passagerer. Den estimerede pris vil overstige én million kroner, hvilket vi for nuværende ikke er klar til.”

Gastrosejladser er på tegnebrættet, og vinterens løb kommer flere gode foredrag.

Tekst: Finn Arne Hansen
Foto: Foreningen Martha

De frivillige har været på brandskole for at øve sig i brandslukning.

Tekst: Finn Arne Hansen
Foto: Foreningen Martha

KÆRE SOMMERHUSEJER

At sætte sit sommerhus til udlejning er en tillids-sag. Vi sætter en ære i at gøre en forskel for såvel vores husejere som vores gæster.

Kontakt os og få en snak omkring udlejning af dit sommerhus.

DANIBO.DK 75163699

Danibo har udlejet sommerhuse på Fanø i over 40 år. Det eneste lokaltforankrede udlejningsbureau på Fanø.

DANIBO
FANØ SOMMERHUSUDLEJNING

BYGMA

Trælast og byggemarked

Alt i byggeartikler

• Pejsebrænde • Isenkram • Maling • Haveartikler
www.bygma.dk • Mail: fano@bygma.dk
Tlf. 75 16 37 00 • Strandvejen 10B, Nordby

Åbningstider: Man.-fre.: kl. 7-17 • Lørdag: kl. 9-13

Har du et godt tip?

Så send det til os på

mail@fanoeposten.dk

FANØ POSTEN
– hele øen rundt!

★ **Sønderho Mølle**
Vester Land 44
Fonden Gamle Sønderho,
TeaterBLIK/Gertrud Exner
Der læses julehistorie
til varm kakao
Kl. 14. Fri entré.

★ **Lorenzens Butik**
Nord Land 2
Åbent kl. 12-15
Fanø tørklæder,
bøger om Fanø,
postkort og
smykker.

★ **Uldsnedkeren**
Digevej 7
Åbent kl. 11-17
Friskrøgede sild.
Smagsprøver af
vores økologiske
lammekød. Fine
juletilbud
(*Også åbent søndag 11-14)

★ **Galleri Lotte Lambæk**
Landevejen 62
Åbent kl. 11-17
Åbning af nyt galleri
Malerier, tegninger
og plakater

★ **Silken**
Landevejen 15
Åbent kl. 11-17
Design i unika jakker,
tørklæder, japansk
silke og cashmere

★ **Ravsmeden**
Landevejen 40
Åbent kl. 11-14
10% på alt i
butikken

★ **Tre Søstre**
Landevejen 60
Åbent kl. 11-16
Café: Gløgg, æbleskiver,
sandwich, kaffe og cacao.
(*Åbent hver dag)

★ **Sønderho Gårdbutik**
Vester Storetoft 67
Åbent kl. 11-16
Gløgg, æbleskiver,
juletræer, julepynt
og gårdbutik

★ **Fanø Bolsjer**
Landevejen 60
Åbent kl. 11-17
Håndlavede
bolsjer, Juleslik,
Julepynt og lokale
specialiteter

★ **Lars Nielsen**
Kunsthåndværk
Sønderland 8
Åbent kl. 11-15
Traditionelle Fanø
antikviteter, og
skæve personlige
julegaver

★ **Galleri Tina Kolding**
Vester Land 85
Åbent kl. 11-17
Maleri, tegning, tekstil,
skulptur, smykker.
Gæsteudstillere:
Karen Segall
Gitta Foldberg
Linda Rubin
Dorde Thiedemann

★ **Cafe Nanas stue**
Sønder Land 1
Åbent kl. 11-16
Let frokost, jule-
godter, gløgg og
lille julemarked

★ **Eva Gleerups atelier**
Vester Land 89
Åbent kl. 12-17
Små Fanø malerier,
Matemagiske
mønstre og Op-Art

★ **Brugsen Sønderho**
Landevejen 42
Åbent kl. 8-13
Smagsprøver mm.

★ **Sønderho Kro**
Kropladsen 11
Smukt julemarked
Julemenuer
Gløgg & Julekna
www.sonderhokro.dk

KOM OG OPLEV

Ful i Sønderho

Lørdag den 9. december

BESØG OS

Fanø Kunstmuseum
Nord Land 5
Åbent 9/12 kl. 13 - 17
Åbent 10/12 kl. 11-16
Julemarked: Julegaver,
pynt, bøger, plakater
og kunst

Lokal feriehusudlejning uden bøvl

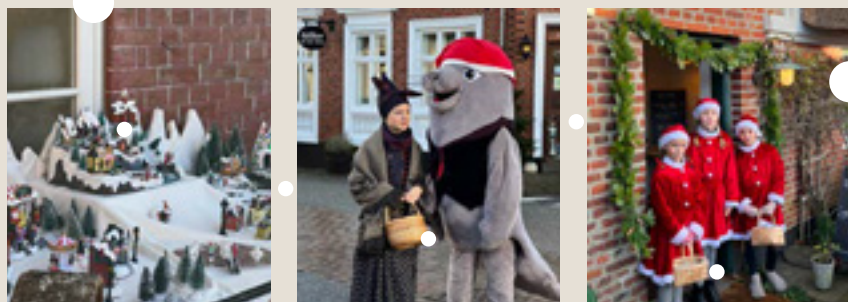
Vi tilbyder:

- ✓ Markedets højeste belægningsprocent
- ✓ Unik fordelspakke uden selvrisiko ved gæsteskader
- ✓ Gratis adgang til ejerværksted, industrivaskemaskiner og trailere
- ✓ Professionelt servicekoncept 24/7 året rundt
- ✓ Markedets højeste rengøringsstandard

Hvis du har haft samme udlejningskontrakt i flere år, giver vi dig et hurtigt og gratis tjek af din udlejningskontrakt.

Esmark Fanø
Kirkevejen 13c
6720 Rindby
fano@esmark.dk
Tlf.: 69 15 96 18

ESMARK
Feriehusudlejning

Jul i Nordby

Lørdag den 2. december 2023

Klokken 11.00

Hjælp med at vække Julemanden ved Fanø Museum

Klokken 11.00 - 14.00

Aktiviteter i Hovedgaden

Mød julemanden, sælen Ebbe og nissepigerne, der går rundt i Hovedgaden, ponyridning, juleboder, nissefortællinger, julelandskab, skumfidus-ristning, pop-up julemarkeder, juleklippe-klister, tombola, juletræssalg mm.

Klokken 14.00

Vi samles til dans, julesang og julegodter ved det store juletræ på Tinghus Torv.

Læs mere på nordbyhandel.dk

Husk at støtte dine lokale butikker og spisesteder ved julegaveindkøb, køb af Ø-gavekort eller til julehygge.

At tage et iskoldt bad og blive varmet op af infrarøde lamper eller solen bagefter, er sundt, mener Stinne Berg, der ikke var bleg for at demonstrere det på en iskold novemberdag.

Ny bog fra Stinne Berg om at leve supersundt

Hvad pokker er biohacking og longevity? Vi tog på interview

SUNDHED – 1. december udgiver 'sundhedsblæksprutten' Stinne Berg fra Sundhedsmissionen Paleo Power i Nordby sin tredje bog om sundhed, Den naturlige vej til at leve – længe, godt og super sundt. Den handler om 'biohacking' og 'longevity', så der var ingen vej udenom. Det måtte forklares i et interview.

"Jeg var egentlig ved at skrive en bog om smerter, men den må vente til 2024. For det mest hypede lige nu er biohacking og longevity.

Det handler om, at vi skal spise det, som naturen giver os, få de rette vitaminer og mineraler og undgå skadelig kemi, der ændrer vore gener," forklarer hun.

"Spiser du det, naturen giver dig, altså kød og grøntsager, så taber du dig. Du kan ikke få for meget, for du bliver mæt, inden du får for meget. Men du skal holde dig fra seed oils, som er olier, der er presset ved høje temperaturer. Hold dig til koldpresset olivenolie, kokosolie og avocadoolie," siger hun.

Andre sundhedseksperter fraråder grøntsager, der vokser under jorden. Det gør hun ikke.

"Det kan godt ske, der er en del sukker i gulerødder, men så er der andre gode ting som betacaroten. Så længe, man spiser dem rå, er der ingen problemer. Men undgå rå spinat, rabarber og kål. De indeholder oxalsyre, som udvikler syrekristaller i kroppen, der giver gigt," siger hun.

Hvem er bogen skrevet til?

"Den er oplagt til alle over 50 år, derfor har bogen også et kapitel om overgangsalderen og om at få et godt liv de næste 50 år på vej mod 100. Friske ældre inspirerer mig," forklarer hun med et smil.

"Også mænd kan få noget ud af at læse bogen ud over det med væggtab. Der er blandt andet tips om, hvorfor dårlig kost giver et lavt testosteronniveau," fortæller hun.

Bogen, der er på 240 sider har et rosende forord af speciallæge Anna Iben Hollensberg. Der er bogreception fredag den 1. december.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

GARANTBUSSEN

er kommet fast til Fanø

Vores lokale Fanømand, Erik Hoe, er klar til at betjene jer med gulve, tæpper og gardiner. Han har prøvet i bussen og er klar til hurtig udrykning. Erik kan kontaktes på erik@garant.nu eller tlf. 79 13 78 78 40 30 49 03

Garant Esbjerg
Ådalsparken 7, 6710 Esbjerg V
Tlf. 79 13 78 78, www.garant.nu

Åbningstider: Mandag-Fredag: 9.30-17.30
Lørdag: 9.30-14.00

Garant
Tæpper Gulve Gardiner

BLÅ BOG

Stinne Berg

- Åbnede i 2013 sammen med en veninde PaleoPower, firmaet har derfor 10 års jubilæum i år
- Har undervist i yoga på Esbjerg Ungdomsskole
- Har undervist i yoga og crossfit på Ollerup Gymnastikhøjskole.
- Er uddannet IKLF Kettlebell- og Crossfitinstruktør
- Har læst til urteterapeut på Marselisborg Hospital
- Har taget uddannelse hos Fitness Institute i København og er nu kostvejleder med speciale i træning, diæter og fitness
- Har taget eksamen i anatomi og fysiologi
- Er terapeutisk massør og aromaterapeut
- Har læst biopati i Aarhus og fysioterapi på UC Syd
- Er certificeret yogalærer, kundalini-yogalærer, KAY-børneyogalærer og meditationslærer

DanCenter mangler dit sommerhus

Ring nu til Anne-Grete Madsen 25 27 80 01 eller John Christensen 25 27 80 16 og få en uforpligtende snak om udlejning af dit sommerhus

DanCenter

FJORD GARDINER

- En del af
Gardin Universet Esbjerg

20 44 86 67
esbjerg@fjordgardiner.dk

Besøg vores
SHOWROOM
på Nygårdsvej 29,
6740 Bramming
- åbent efter aftale.

FANØ VARMEPUMPE
SERVICE

**DIN LEVERANDØR AF EFFEKTIVE
OG HOLDBARE VARMELOSNINGER**
Løsninger, der udleder mindre CO₂,
og som er mere miljøvenlige

- Varmepumpe luft/luft
- Varmepumpe luft/vand
- Service af dit anlæg

Fanø Varmepumpe Service
Ring 40 18 14 12 - tk@fvps.dk - www.fvps.dk

Fanø Fragten

Daglig fragtforbindelse mellem Esbjerg og Fanø

Med over 35 års erfaring med
fragtkørsel på Fanø, sikrer vi vores
kunder kvalitet og levering.

www.fanoefragten.dk
mail@fanoefragten.dk

Tlf: 4058 2660

Gardiner til ethvert formål

Stort udvalg indenfor:

- Gardiner
- Solafskærmning
- Insektnet

Gratis og
uforpligtende
opmåling og
rådgivning!

JEFA
Gardiner
v/Frank Bredahl

Med mere
end 30 års
erfaring

Stenhuggervej 9 . 6710 Esbjerg V . Tlf. 2392 7814

Nyt netværk vil samle de kre kræfter

26 kunstnere og kunsthåndværkere på
øen har fundet sammen i et nyt netværk

UDVIKLING – Et nyt event, som vil foregå rundt på øen i de respektive gallerier og butikker, vil finde sted lørdag den 9. december fra klokken 10 til 17. Her vil I første omgang otte kunstnere og kunsthåndværkere tage imod gæster og kunder for at give dem en oplevelse af den store kreativitet og idérigdom, som øen rummer og udvikler.

Håber at få flere med

Netværket kalder sig Arts & Crafts Fanø og består lige nu af 26 kunstnere og kunsthåndværkere.

“Vi håber, at flere kommer med, når de finder ud af, hvad netværket kan,” siger kunstner Tina Kolding, Sønderho, der er initiativtager sammen med Karen Segall og Lotte Lambæk. Gruppen bliver stærkt støttet af Destination Vadehavskysten, som også har været med i idéudviklingen af netværket. Udover jul og påske vil gruppen arbejde på initiativer, som

rammer ydersæsonerne. Men indholdet og omfanget er i sidste ende betinget af den enkelte kunstner og kunsthåndværkers idéer og indsats. Netværkets rolle bliver at samle og formidle. Også Erhvervsgruppen i Sønderho bakker op om første event. Lørdag den 9. december har 16 caféer og butikker valgt at være med i denne fælles satsning.

“Det er en styrke for øens kreative mennesker, når erhvervslivet bakker op. Sammen kan vi ganske meget,” siger kunstner Lotte Lambæk

Vil man vide mere om projektet, så kan man kontakte Tina Kolding på 51 92 25 63 eller udviklingskoordinator Bettina Munch, Destination Vadehavskysten på telefon 27 59 39 36.

-fina

De tre initiativtagere Karen Segall, Lotte Lambæk og Tina Kolding. Foto: Privat.

Øens private dagplejer må højest have fire børn i modsætning til før

Da hun var
kommunal
dagplejer, måtte
hun have fem børn

POLITIK – Et flertal på otte af byrådets 11 medlemmer besluttede den 20. november, at den private dagplejer på Fanø ikke må have fem børn, som da hun var kommunal.

Det Konservative Folkeparti, som stillede forslaget om at dagplejere må have fem børn, blev nedstemt af R, Ø, S og V. Den konservative Kurt Kierkegaard havde rejst forslaget i Børne- og Kulturudvalget (BKU), og da han blev nedstemt der, brugte han sin ret til at sende den videre til byrådet.

“FOA siger OK, og andre kommuner har det. Hvorfor dette bespænd i Fanø Kommune,” spurgte han.

BKU-formand Anders Frey (V) svarede, at normeringen i vuggestuen er tre børn per voksen.

“At sige fem i dagplejen vil være at stramme den, én voksen til fem ét-årige er ikke rimeligt,” tilføjede han.

Lasse Harder Schousboe fra Enhedslisten var enig, men han forstod økonomien i den private dagpleje:

“Ja, fem giver det stærkest mulige driftsgrundlag, men ifølge de udtalelser, jeg har kunnet finde fra

FOA, så vil de gerne have det ned på fire.”

Melissa Gilroy fra Radikale Venstre var enig i et maksimum på fire:

“Vi skal se på børnenes tarv,” fastslog hun.

Den konservative ordfører Christian Lorenzen var rystet:

“Hvad er egentlig argumentet for at sige nej til fem? Det er ret vanvittigt

Lone Buus Thomsen med fire af sine fem dagplejebørn.

at høre på, hvad I siger! Det er standard i mange kommuner. Det er en lovsikret standard, og FOA bakker op lokalt. Forældrene ønsker sig det også. Otte forældre ønsker dagpleje, har jeg lige hørt. Er R og V klogere end forældrene? Da vi havde kommunal dagpleje, havde begge dagplejere fem børn, og Lone Thomsen havde ni børn med en medhjælper på. Hvorfor ikke overlade det til forældrene at bestemme,” spurgte han.

“Kun 20 af de 76 kommuner, som svarede i en undersøgelse, havde fem børn som maksimum,” lød det fra Lasse Harder Schousboe.

Anders Frey tilføjede, at den pædagogiske ledelse i kommunen mener, at fem er for mange.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Ingen avis i postkassen?

Så skriv til os på
mail@fanoeposten.dk

ative

Disse fine vanter er strikket af Turi Lind-Jakobsen. Foto: Privat.

Fanø Kunstmuseum inviterer alle på Fanø til julemarked

Anden weekend i december åbner Fanø Kunstmuseum dørene til stort julemarked

JULERIER – Et julemarked den 9. og 10. december på Fanø Kunstmuseum er en ny tradition, overtaget fra Sønderho Borgerforening.

Der vil være boder med strik, honning, rom, kurve af pileflet, børnestrik, fotos fra Fanø, ø-design, smykker, kager, fanøklude, julepynt, pickles, og syltetøj. Der serveres tillige kaffe og småkager.

Man kan få en snak om udstillernes håndværk og tilknytning til traditionerne på Fanø samt vælge

et par julegaver eller en mandelgave. Man kan også få en snak om Fanø-kvindens hverdag under Fanøs sejskibstid fra midten af 1800-tallet og om, hvornår de mon begyndte at fejre jul – og hvilke traditioner var der på den tid. Else-Marie Gejl med flere fra Fanø Museum har bogen Fanøkvinden med og kan svare.

Pop-Up koret kommer søndag 13.30 og synger nye og velkendte julesange samt et par Christmas Carols.

-fina

De tre købmænd ved butikken i Skolegade i Esbjerg, da de blev nomineret. Foto: Dagrofa Presse.

Flittig købmandsfamilie kåret som Årets Fighter

Spar-købmand Charlotte Junge, manden Peter og datteren Natalie fik hæderspris

DETAILHANDEL – Den flittige købmandsfamilie Junge, der på et tidspunkt havde mor Charlotte som boss i Spar-butikken på Fanø, far Peter som chef for Min Købmand i Filskov og datter Natalie som købmand i Spar i Skolegade i

Esbjerg, fik ved Spar-kædens årlige konference i Vingsted for nylig hæderstitlen Årets Fighter. 500 personer overværede, at Natalie fik prisen. Forældrene var ude at rejse.

De blev hædret, fordi de fik optimeret butikken i

Skolegade, mens de skulle drive de to andre butikker.

“Med blod, sved og tårer, er butikken i markant forbedring på alle parametre. Familien har en tro på fremtiden, de giver ikke op og er i sandhed fightere,” lød det.

Natalie læser nu til fysioterapeut.

-fina

INVITATION

Kom til reception på den første bog i Danmark om Biohacking og Longevity – på Fanø!

Fredag den 1. december kl. 16-18

Forfatteren byder på 'en lille én' i yogahuset bag Sundhedsmissionen, Hovedgaden 107, Fanø

Er du frisk, kan du på dagen prøve Biohacking selv, så medbring badetøj og slåbrok, hvis du har lyst.

Bogen koster på udgivelsesdagen 200 kroner. Herefter 250 kroner.

GUIDNING PÅ DANSK – FÜHRUNG AUF DEUTSCH – GUIDANCE IN ENGLISH

SÆLSAFARI ROBBENSAFARI SEALSAFARI

November/December 2023

28. november	09.00	17. december	12.00
30. november	10.00	19. december	13.00
3. december	13.00	27. december	10.00
6. december	14.00	29. december	10.00
8. december	14.00	30. december	11.00
13. december	09.00	31. december	11.00
15. december	10.00		

Alle ture starter på stranden 100 meter syd for nedkørslen fra Sønderho Strandvej til Fanø Vesterstrand (parkering på stranden) Professionel guidning af universitetslektor.

Guiding in English. All safaris start on the beach 100 meters south of the ramp from Sønderho Strandvej to Fanø Vesterstrand (parking on the beach) Professional guidance by university lecturer from University of Southern Denmark.

Guiding in Deutch. Alle Robbensafaris beginnt am Strand 100 m südlich des Abstiegs von Sønderho Strandvej zum Sønderho Strand (Parkplatz am Strand) Fachliche Betreuung durch dozent an der Süddänische Universität.

www.nationalparksafari.dk

Tilmelding / Anmeldung / Booking
SMS +45 20 10 87 17

Fanø Brugsforening

Dagligvarer til hele Ø'en

Discountmatch på 500 dagligvarer

I SuperBrugsen får du Discountmatch på 500 af de dagligvarer, som havner i de fleste indkøbskurve. En stor del af varerne er økologiske. Med Discountmatch matcher vi priserne på 500 varer med normalpriserne hos følgende discountkæder: Netto, Rema 100 og 365discount.

Coop indsamler priser hver uge. Hvis normalprisen på en eller flere af de 500 varer er lavere hos Netto, Rema 100 og 365discount, retter vi prisen i vores butik, så vi sikrer en konkurrencedygtig pris.

Varerne er udvalgt efter de varer som danskerne køber mest af. Du kan derfor købe ind, som du plejer - uden bekymringer og samtidig vide at prisen er konkurrencedygtig med resten af markedet!
Hold øje med DISCOUNT MATCH skilte i din butik for at finde de gode priser.

Medlemskab af Fanø brugsforening

Som medlem optjener du 1% i bonus på udvalgte varemærker, når du har handlet for mere end 500 kr. på en måned. Du får også 10 personlige tilbud hver uge. Desuden får du adgang til alle aktiviteter i brugsforeningen og du hjælper med at understøtte det gode liv på Fanø.

Har du Coop Appen, kan du nemt se, hvor meget du har optjent.

Coop FordelsKonto

Med Coop FordelsKonto får du en konto i Coop app'en, som du kan bruge til at handle med i Fanø Blomster, DagliBrugsen eller i SuperBrugsen. Jo mere du overfører til kontoen hver måned, desto flere fordele får du - og dermed mulighed for mere bonus. Du skal minimum overføre 100 kr. om måneden - og ved oprettelsen får du i alt 13 fordele at vælge imellem. Der er ingen binding på dine fordele, og du kan skifte dem hvem måned. Du kan f.eks. få 15% bonus på alt Änglamark og Thise. Du kan bruge appen ved Scan og Betal og ved kassen.

Har du Coop Appen? Vi hjælper dig naturligvis gerne!

Kom ned i DagliBrugsen Sønderhø eller SuperBrugsen Nordby - personalet er altid klar til at hjælpe dig med oprettelsen. Husk Coop medlemskort og NemID da disse skal anvendes ved oprettelsen.

Bestyrelsen og ledelsen i Fanø Brugsforening.
Bagerst fra venstre: uddeler Bent Madsen, tillidsrepræsentant Ulla Moth, uddeler Lars Jessen,
Peter Andersen, Torben Tobiasen, Martin Milter Bay, souschef Bo Aakjær.
Nederst fra venstre: Sussie Viig, Puk Svensson, Anja Hoppe, Lars Lykkedegn.

Fanø Brugsforening

Sammen understøtter vi det gode liv på Fanø

Fanø Brugsforenings overordnede profil og vision er, at "Fanø Brugsforening er medlemsejet - sammen understøtter vi det gode liv på Fanø"

For bestyrelsen i Fanø Brugsforening betyder det følgende:

- Det bedste indkøbssted på Fanø - med bedste service og sortiment
- En butik der går foran med nye varer, specialiteter, tiltag og oplevelser
- Stedet man mødes - mere end en butik - en forening med fælles aktiviteter for medlemmerne
- Rart sted at være for kunder og personale med ordentlige forhold
- Sælge gode varer baseret på bæredygtighed og hensyn til miljø, klima, økologi, sundhed og etik
- Have et sortiment af billige varer til konkurrencedygtige priser (som matcher discount)
- Den lokale forankring er aldrig glemt. Brugsen har gennem årene støttet talrige steder. Sporten, biografen, forsamlingshusene, talrige arrangementer og projekter med videre
- Der uddeles årligt sponsorater af to omgange med ansøgningsfrist henholdsvis den 15. marts eller 15. september. I 2022 blev der uddelt cirka 307.000 kroner og i 2023 cirka 250.000 kroner

Arrangementer

I Fanø Brugsforening afholder vi løbende forskellige arrangementer for medlemmerne og deres børn. Kom og vær med og nyd samværet på ø'en!

- Hver onsdag: onsdags-gå-klubben kl. 16.30 på bagsiden af butikken ud mod Vestervejen.
- Søndag 10. december fra 10 -12: Disney juleklistermærke byttedag og hils på bestyrelsen
- Tirsdag 16. januar: Fællesspisning
- Torsdag 1. februar: Cocktails for kvinder
- Torsdag 15. februar: Italiensk vinsmagning
- Mandag 4. marts: Fællesspisning
- Torsdag 21. marts: Amerikansk vinsmagning
- Onsdag 10. april: Fællesspisning

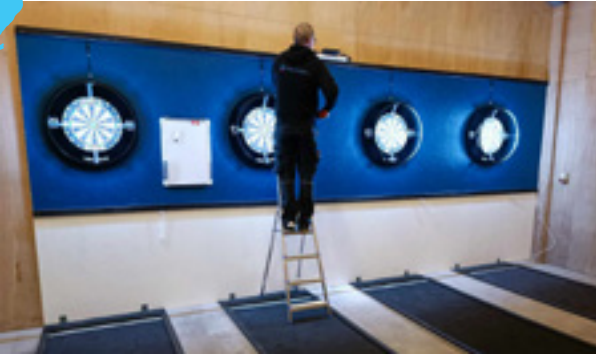
Hold øje med Coop app'en og Facebook, hvor lokale aktiviteter bliver annonceret.

I er altid velkomne til at kontakte os eller personalet, så vi sammen fortsat kan sikre, at Fanø Brugsforening udvikler sig i henhold til jeres ønsker og Fanøs bedste.

Med venlig hilsen
Bestyrelsen i Fanø Brugsforening

Øen rundt

Der er fuld gang i indretningen før åbningen. Foto: Privat.

Fanø Dartklub genoplives efter 30 år i dvale
FANØ – Efter 30 år i dvale 'genåbner' Fanø Dart Klub mandag den 27. november klokken 19 med åbent hus for alle interesserede på Sdr. Nytoft 8. Det sker med støtte fra Danibo, fortæller initiativtager Jörg Pohl. Klubben har fået materialer, udstyr og skiver af øens store ferieudlejningsbureau, som også udlåner lokaler gratis til klubben.

"Jeg håber, det bliver en klub, hvor folk kan mødes og hygge med at kaste pile, drikke en kop kaffe eller en øl," fortæller Jörg Pohl, der selv har spillet på hold i mange år.

Julekoncert med Kurt Ravn i Nordby Kirke

NORDBY – Frit Oplysnings Forbund (FOF) fylder 75 år her i 2023, og det ønsker FOF at markere med lidt af en julekoncert torsdag den 7. december klokken 19.30. FOF har hyret den folkekære Kurt Ravn, kendt som Røde i Matador, til formålet. For ham er julekoncerterne blevet en fast tradition, og i den sammenhæng har han udgivet julealbummet Årets Julekoncert, som rummer såvel muntre som stille og inderlige julesange og -salmer. Kurt Ravn har en særlig evne til at give tekst og musik ekstra udtryk og liv. Med sin store sangstemme og sin udstråling skaber han den helt rette musikalske julestemning i kirken sammen med Carl Ulrik Munk-Andersen på klaver og orgel samt Birgitte Lindum på obo, lover FOF.

Fanø Strandgalleri holder julemarked

NORDBY – Normalt holder Fanø Strandgalleri til i egne lokaler ved Rindby Strand, men i anledning af julen har galleriet arrangeret et julemarked lørdag den 25. og søndag den 26. november klokken 10-17 i 'Laden', Møllebanken 10 i Nordby.

JULEGAVEIDÉ

Blomsterbogen

Kveller, violer og orkidéer

– Vilde blomster på Fanø

Den oplagte julegave til folk, som kommer i Fanøs natur

Køb den i Fanøs butikker eller hos boghandlere i Esbjerg

www.fanønatur.dk

Fra Fanø-knægt til globetr

Lauritz B. Holm-Nielsen er en fannik, der er trådt i sine forfædres berejste fodspor

LIVET – Da Lauritz B. Holm-Nielsen var en ung gymnasieelev i Nordby, talte han med sin far, der var kaptajn i rederiet Lauritzen, om sin fremtid. Faderen frarådede ham at stå til søs.

Der, i starten af 1960'erne, forudså han, at tiden med de lange ophold i fjerne havne ville forsvinde. Og akkurat det skete, da containerne kom.

I stedet valgte den unge mand, der senere blev rektor for Aarhus Universitet og internatio-

nal ekspert i uddannelse og kom til at rejse til 50 lande, at blive Danmarks måske første oliegeolog. Det blev droppet, lige før Mærsk fandt olie. I stedet blev han botaniker. Det skyldtes hans lærer Viggo Kolind.

Opfordring fra forlag

Nu har han skrevet en selvbiografi om sit 77-årige liv. Afhængig af verden – et liv i brødrene Humboldts fodspor hedder den. Og det er ikke kun en selvbiografi. Han udnytter sin frihed til at bringe både politiske og filosofiske synspunkter og betragtninger ind i fortællingen.

"Jeg havde skrevet en lagt tekst på 600-700 sider til mine børn og børnebørn og fik så en opfordring af Gyldendal til at udgive en bog. Redaktøren gik så til Gads Forlag, så den blev udgivet der. Jeg sagde dog, at

Den ny bog er en selvfilosofisk selobiografi.

den ville indeholde mange personlige holdninger, og at det stod dem frit for at kassere den. Jeg ville have, den skulle være interessant for almindelige læsere, sagde jeg også."

Kan du fortælle nogle højdepunkter fra dit liv?

"Jeg vil hellere sige noget om begrebet udkant. Det eksisterer efter min mening ikke. Man kan placere

sig selv lagt fra alting, hvis man vil, men jeg er jo født og opvokset på Fanø og har aldrig følt, jeg var i udkanten. Vi så altid ud mod verden, fordi mange af vore fædre sejlede. Så verden var for mig verden, ikke Fanø eller Danmark. Så i min bog har jeg mange observationer om klodens tilstand. Jeg skelner personligt mellem planeten Jorden, som

Fire nye forfattere i Digterhjem

Næsten hele Norden bliver repræsenteret i Digterhjemmet i Sønderho i 2024

FORFATTERI – Bestyrelsen for fonden bag legatboligen på Landevejen har netop været samlet.

Og den er kommet vidt omkring ved valget af de fire forfattere, som får tilbudt et ophold til næste år, fortæller Kurt Bjørndal, formand for Fonden Digterhjemmet.

"I begyndelsen af januar flytter den finsk-svenske forfatter Robert Åsbacka ind i huset. Han har indtil nu fået udgivet hele 14 bøger – især romaner og især i Sverige, hvor han bor, men også i Finland, hvor han er født. Blandt bøgerne er Orgelbyggaren fra 2008, som for en stor del er skrevet under et tidligere ophold i Sønderho. Bogen har vundet flere priser og også været nomineret til Nordisk Råds litteraturpris. Seneste udgivelse er fra i år, men

Jørn Henrik Petersen er en af de forskere og forfattere, der har lånt Digterhjemmet. Arkivfoto: Keld Nissen, Fanø Posten.

har fået udgivet en støtte trilogi, der tager afsæt i islandske sagn og fortællinger, og især henvender sig til børn og unge. Under opholdet i Sønderho håber han at komme i gang med sin næste roman, der har udgangspunkt i Island under 2. Verdenskrig, hvor landet var besat af amerikanske og britiske tropper. Den skal bygges op omkring to personer: En moderne islandsk kvinde og en yngre amerikansk soldat på en afsides beliggende base i 1943-44."

Noveller fra Grønland

"Sidste forfatter i 2024 bliver Nina von Staffeldt. Hun er nok dansk, men hendes forfatterskab tager afsæt i Grønland, hvor hun har boet og arbejdet og taget del i hverdagslivet i halvdel af sit liv. Under opholdet i Sønderho er det da også planen at arbejde med ma-

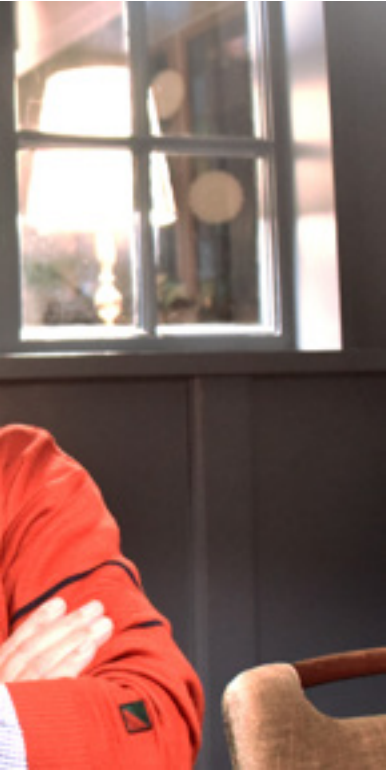
en ny roman er allerede på bedding og vil indgå i skrivarbejdet under besøget i Digterhjemmet."

"Han afløses til april af danske Lotte Thrane, der er forfatter og universitetsforsker og mag. art og dr. phil i nordisk litteratur. Hun har udgivet en række bøger, især med emner fra litteratur- kunst- og kulturhistorien. Herudover er hun fast klummeskriver på Politiken. I Sønderho vil hun arbejde med sin nye roman,

der har arbejdstitlen Grinetilmiddag. Den er lagt an som en lyrisk kortroman, der udspiller sig i de nøjsomme, grå og tyste efterkrigsår, men også som en far-datter historie om hans dobbeltrolle som diplomat og efterretningsmand under den kolde krig."

"I begyndelsen af juni kommer der besøg fra Island i skikkelse af forfatteren Hrunn Hlödversdóttir. Han er et kendt navn i sit hjemland, hvor han bl.a.

otterekspert

For Lauritz B. Holm-Nielsen var Fanø et perfekt sted at springe ud i verden fra.

udgør 40 procent. De dyr, vi æder og lever af, udgør måske 45 procent. Så er der andre nyttedyr, og så er der kæledyrene. De fylder vægtmæssigt mere end alle andre vilde dyr som giraffer, elefanter og elefanter. De udgør kun fire procent."

Følger to tyske brødre

Du væver de her ret filosofiske betragtninger meget sammen med dit liv?

"Ja, og jeg væver de tyske videnskabsfolk Wilhelm og Alexander Humboldts rejser med ind i det. Wilhelm var jo fortaler for, at der skulle være armslængde mellem universiteterne og statsmagten, altså kongen. Viden, kunnen og dannelse skal opbygges uafhængigt af statsmagten. Så jeg følger de to brødre og føler, jeg har levet i deres verden, da jeg jo har haft rigtigt meget med universiteter at gøre."

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

ikke er truet, fordi den lever så længe, som planeter lever, altså milliarder af år, og så Verden, som vi mennesker har skabt. Og vi mennesker er i biosfæren, i det meget tynde lag omkring jordkloden, hvor alt liv er. Vi har gennem 70 millioner år udfyldt den niche, der er for pattedyr. Og det er da tankevækkende, at menneskeheden i vægt

BLÅ
BOG

Lauritz B. Holm-Nielsen

- Eksekutivdirektør for Sino-Danish University-Center i Beijing 2013-18
- Rektor for Aarhus Universitet 2005-2013
- Verdensbankens Globale Lead Specialist for videregående uddannelse 1993-2005
- 1986-93 rektor for Forskerakademiet, hvor han stod for reform af forskeruddannelsen og indførelse af ph.d.-graden i Danmark
- Mange roller i organisationer for videregående uddannelse, videnskab og forskning, som medlem af Statsministerens Vækstforum, Forskningskommissionen (næstformand) og Danmarks Grundforskningsfond
- Eks-formand for Nordisk Forskeruddannelsesakademi, Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, Rådet for Udviklingsforskning,
- Planlægningsrådet for Forskning, den Nationale Kommission for Forskningsinfrastruktur, og Den Danske Naturfond
- Præsident for EuroScience 2012-18, vicepræsident for European University Association 2012-15, og medlem af flere EU- og OECD-ekspertpaneler, og internationale evaluering- og rådgivende udvalg i Canada, Chile, Flandern, Irland, Holland, Rumænien, Spanien, Storbritannien og Tyskland
- Formand for det internationale ekspertpanel for Polens Excellence Initiativ
- Har publiceret ekstenstivt inden for sit akademiske felt botanik og inden for videregående uddannelses- og forskningspolitik
- Stammer fra Nordby, er gift, har sommerhus på Fanø, har tre voksne børn i USA

Øen rundt

God avis fra 10. klasse på Fanø Skole

FANØ – Hvert år laver 10. klasse på Fanø Skole en avis, Fanø 10dende, så klassen kan komme på en fantastisk studietur. Ifølge deres annoncesælger skal den også denne gang gå til New York, USA. Vauw! Det siger vi i øvrigt også til kvaliteten. Fanø 10dende har givet sig tid til at finde svarene på mange af de emner, folk også spørger Fanø Posten om, men som vi ikke altid har tid til at grave i. Lad os kaste os ud i de gode historier: Trolden Anker Drømmefanger er ikke kommet op at stå endnu af flere grunde: Der mangler en afgørelse på en klage til Planklagenævnet, der mangler en afklaring af ejerskabet, der mangler en ny placering, og der mangler sponsorer. Det sidste bliver næppe noget problem på Fanø, viser erfaringen. Der er også et godt interview med borgmester Frank Jensen, der konstaterer, at der er koldt på toppen. Han er overrasket over den hårde tone, der er i debatten. Blandt andet kan han fortælle, at han blev kritiseret for at deltage som frivillig ved Fannikerdagen, da broklappen faldt i vandet 8. juli. Molslinjen, som havde ansvaret, blev imidlertid ved med at fortælle, at sejladsen med biler snart kunne genoptages. Man kan også læse, at Steen Lassen, der vil forære en stor grund til Lycium, ikke vil komme med nye træk. Men alt ligger klar, hvis politikerne ombestemmer sig. Fanø 10dende fortæller også, at Fanø Skole har fået en ny viceskoleinspektør, Birgitte Lindberg Henriksen.

Næsten to millioner kroner fra ny Fanø-fond

FANØ – Fanø Sparekasses Fond, der fra start havde 56 millioner kroner at arbejde med, og hvis bestyrelse består af den gamle sparekassebestyrelse, har uddelt næsten to millioner kroner i år. Her er modtagerne, formålene og beløbene i kroner: Fanø i Atlantvolden, bog om Fanøs Krigssejlere, 49.550, Realen, nyt højtaleranlæg 37.509, Ungerådet, workshop om demokrati og grøn omstilling 26.250, Foreningen Martha, egetræsbeklædning af 'svenskeren', 49.000, Peter Uhrbrand, genudgivelse af cd og dokumentarfilm, 28.000, Fanø Fiddlers, kulturrejse til Canada, 75.000, Fannikerdagen, en container 72.500, Fanøhallen, solceller til taget, 154.866, Strien, nye døre, 100.000, TeaterBlik, Scenekunstens Internationale Festival på Fanø, 75.000, Rindby Forsamlingshus, udvendig renovering, 100.000, Fanø Ro- & Kajakklub, nye vandaktiviteter, 50.000, Cyklens venner, ny cykel, 65.000, Fanø Boldklub, el-bus, 200.000, Musikkens hus, vedligeholdelse, 65.000, Everten Rebekka af Fanø, nye sejl og rigning 143.625, Sønderho havns støtteforening, kobberinddækning af Kåverens fundament, 20.000, Ældresagen, drikkevand til nyttehaven 55.200, Fanø Trimcenter, Body-Bikes, 150.000, Sønderho Gamle Fuglekøje, renovering af fangarme, 117.319, Skovlegepladsens støtteforening, fornyelse af legeredskaber ved Realen, 250.000, Ældresagen, nye pc'ere og iPad, 15.000, Fanø Sejlklub, nye sejl til laserjoller, 4.301 samt FanøKoret, midler til koret, 5.000.

"Vi mangler at udbetale til Strien og Fanø Roklub, da der var nogle småting, som skulle på plads, inden vi kunne udbetale, men jeg forventer også snart at udbetale til disse. Vi har udbetalt i alt 1.918.120 kroner til 24 projekter, når vi har udbetalt til de sidste to projekter. Vi har afvist syv projekter," fortæller formand Jeppe Valbjørn.

Farvel til sognepræst Nanna Dusgaard Coln

NORDBY – Fanø skal desværre sige farvel til den ene af Fanø Sogns to præster, Nanna Dusgaard Coln, idet hun tiltræder nyt embede ved Fruering-Vitved pastorat den 1. december 2023. Der er mulighed for at tage afsked med Nanna D. Coln ved gudstjenesten i Nordby Kirke søndag den 26. november klokken 14, efterfulgt af en uformel sammenkomst i Sognehuset ved siden af kirken. Alle er hjertelig velkomne. Biskoppen i Ribe Stift har meddelt menighedsrådet, at stillingen som kirkebogsførende sognepræst ved Fanø Sogn opslås januar 2024 med henblik på tiltrædelse den 1. maj 2024.

met

nuskriptet til en ny novelle-samling, hvis fortællinger finder sted i Grønland.

Selv siger hun, at den nye novellesamling kredser om identitet, ligeværd og livsvilkår – og det nære liv, og at hun ønsker at undersøge og formidle forskellige aspekter af det aktuelle grønlandske samfund til en bred læserskare både i og udenfor Grønland."

"Lige nu og frem til årsskiftet er det danske Inger Christine Løwe, der bor i huset," slutter han.

Digterhjemmet er en legatbolig skænket til Esbjerg Kommune af Julius Bomholt ved gaveskøde i 1968. Huset skal ifølge fundatsen anvendes til midlertidigt og gratis ophold for en nordisk forfatter, og over hundrede beboere har gennem snart 50 år fundet arbejdsro og inspiration i det gamle stråttækte hus.

Huset administreres gennem en Fond, der tæller repræsentanter for Det Danske Akademi, Dansk Forfatterforening, Kulturministeriet og Esbjerg kommune.

-fina

En flok børnehavebørn i Odden, der er med til at lave pynt: Aya, Svend, Johan, Jenka, Olivia, Rosa og Mille. I baggrunden ses Victoria og pædagog Betina Højgaard.

Julen står for døren i Nordby

JUL – Noget godt er der ved mørket i december: Alle de dejlige julelys. Og traditionerne.

Lørdag den 2. december foregår en af de mest elskede i Nordby. Julemanden skal vækkes klokken 11 ved Fanø Museum.

Fra klokken 11 til 14 går julemanden, sælen Ebbe og nissepigerne rundt, der er boder med julebag og risengrød, Spar-tombola og

ponyridding ved museet, skumfidus-ristning hos Haven, julelandskab ved no66, gratis 'juleklippekliker' i Kaffehuset ifølge med voksne, kreative producenter hos Rudbecks, julemarked for voksne i Fanø Krogaards kælder, nissefortællinger på museet, brændte mandler ved Pandekagehuset, juletræer ved Fanø Blomster, håropsætning og tegne-konkurrence

ved mobilfrisør Lizette Damgaard, julemandens postkasse til børnenes julegaveønsker, gløgg, varm kakao, æbleskiver og andet julesødt.

Klokken 14 er der dans, sang og julegodter ved det store juletræ på Tinghus Torv. Det vil i år være pyntet med perleplader lavet af børn i Fanøs pasningsordning.

-fina

Må vi udleje dit sommerhus? Vi er 100% danske og støtter lokalt

Per Christiansen fortæller om sommerhusudlejning hos Sol og Strand på vores hjemmeside. Her kan du også bestille en uforpligtende udlejningsvurdering.

Kontakt os på udlej@sologstrand.dk eller ring på + 45 99 44 44 40

SOL OG STRAND
- ferie med det gode hjerte

Tjen op til **44.500,-** skattefrit i 2023

Lad os hjælpe dig

Vi er din lokale bedemand

med fokus på faglighed og etik

Kan kontaktes hele døgnet på
75 12 08 33
houkjaerbegravelse.dk

- Stort fokus på bæredygtighed
- Samtale i hjemmet eller i vores forretning
- Du kan også bestille online

Hanne Nicki Tine

SKOV MADSENS EFTF.
Esbjerg og Fanø Begravelse
Jernbanegade 68, Esbjerg ☎ 75 12 08 33

Forbrugerrådet TÆNK anbefaler
CERTIFICERET ISO 9001 KVALITETSSYSTEM

Borgmester Frank Jensen er i modvind

Et pludseligt nej til Lycium og en umulig kamp mod betalingsparkering slider på borgmesteren

ANALYSE – Borgmester Frank Jensen (R) vil nok sent glemme 2023. Mille Renée Larsen (R) gik til Socialdemokratiet, S og V ophævede valgforbundet, fordi R hoppede fra aftalen om Lycium uden at fortælle dem om det, og derfor kunne Melissa Gilroy (R) ikke som aftalt overtage posten som socialudvalgsformand efter Johan Brink Jensen (S). Nu er der så den nok umulige kamp mod Molslinjens planer om betalingsparkering. Her føler især V og K sig kørt ud på et sidespor,

Dette skilt og den ny betalingsautomat i Esbjerg har bragt sindene i kog på Fanø og ført til dannelse af en ny færgeforening.

som da borgmesteren pludselig foreslog en kommunal færgerute i 2022.

Dystre tal om biler

Danmarks Statistik kom 23. november med friske overfartstal. Antallet af biler i maj 2023 var 40.178 mod 41.156 i maj 2022, et lille fald.

I juni 2023 var det 39.240 mod 41.552 i 2022. Med 500 kroner per bil som eksempel løber det op over et år. De mange ekstra parkeringspladser på havnen i Esbjerg kom i april 2023.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Det sker på Fanø fra 25/11 til 16/12 2023 - udvalgte begivenheder

- Lør. 25/11 og herefter:** De to fuglekøjer på Fanø er åbne
- 25/11 - 26/11 kl. 10-17:** Fanø Strandgalleri, Julemarked i Laden, Ved Møllebanken 10
- Lør. 25/11 kl. 19.30,** Fanø Biograf, Nordby: Priscilla. Entré. Se øvrigt program på fanoebiograf.com
- Lør. 25/11 kl. 11-13,** Fanø Skibsfarts- og Dragtmuseum, Hovedgaden: Reception i anledning af bogen Afhængig af verden af Lauritz B. Holm Nielsen
- Lør. 25/11 kl. 20,** dørene åbnes kl. 18.30, Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej, Nordby: Ester Brohus' 40-års jubilæumstour My Perfect Way. Entré. Book på realen.dk
- Søn. 26/11 kl. 14,** Fanø Kirke og derefter Sognehuset: Farvel til sognepræst Nanna Dugård Coln. Alle er velkomne
- Søn 26/11 kl. 15,** Rindby Forsamlingshus: Gospel-koncert. Fri entré
- Fre. 1/12 kl. 20,** dørene åbnes kl. 18.30, Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej, Nordby: The Electric Bob Dylan Project med Rasmus Madsen. Entré.
- Lør. 2/12 kl. 11-14:** Museumspladsen, Skolevej og senere Tinghus Torv: Børnene vækker julemanden og masser af andre julerier. Arr. Nordby Handelsstandsforening. Fri entré. Se mere på nordbyhandel.dk
- Lør. 2/12 kl. 20,** dørene åbner kl. 18.30, Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej, Nordby: Rasmus Madsen Band. Entré. Book på realen.dk
- Tor. 7/12 kl. 19.30,** Fanø Kirke: Julekoncert med Kurt Ravn. Arr.: FOF. Entré
- Lør. 9/12 kl. 11-17:** Arts and craft. 26 kunstnere og kunsthåndværkere på Fanø har åbent hus. Fri entré.
- Lør. 9/12 kl. 13-17 og søn. 10/12 kl. 11-16,** Fanø Kunstmuseum, Nord Land 5, Sønderho: Julemarked. Entré
- Lør. 9/12 og søn. 10/12 kl. 11-15,** Rindby Forsamlingshus: Stort julemarked
- Søn. 10/12 kl. 13.30,** Fanø Kunstmuseum, Nord Land 5, Sønderho: Christmas Carols med Fanø Pop-Up kor
- Lør. 16/12 kl. 20,** dørene åbner kl. 18.30, Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej, Nordby: Nordstjernen. Julekoncert med Julie Bertelsen. Entré. Book på realen.dk
- Gudstjenester i Nordby Kirke og Sønderho Kirke: Se kirkernepaafano.dk
- Begivenheder i Ribe og Esbjerg: Se vadehavskysten.dk/ribe-esbjerg-fano/diverse/events

Destination høster partnere

Stærkt stigende opbakning til Destination Vadehavskysten efter møde på Hotel Fanø

TURISME – Der har de seneste måneder, og især efter orienteringsmødet på Hotel Fanø den 11. september, været en stigende opbakning og interesse fra erhvervet på Fanø til at blive partner i Destination Vadehavskysten. Men det gælder også andre steder i Esbjerg og Ribe.

Især på Fanø har Destination Vadehavskysten som sagt oplevet meget stor interesse for at blive en del af Destinationen og det har i skrivende stund resulteret i en stigning på 100 procent i antallet af partnere på Fanø.

”Vi har generelt stor opbakning til vores partnerskab, men på det seneste har tilslutningen især været stor på Fanø. Vi oplever, at erhvervet forstår vigtigheden i vores arbejde med både at udvikle og markedsføre destinationen. Vi er involveret i mange projekter på Fanø, blandt andet

På et morgenmøde på Hotel Fanø på Vangled 32 fik erhvervslivet på Fanø en mulighed for at høre om Destinationens arbejde. Foto: Finn Arne Hansen, Fanø Posten.

Arts & Crafts og videreudvikling af en fælles strikfestival. Derudover er vore partnere synlige i vores nationale og internationale marketingindsats, der tiltrækker mange gæster til området. Vi oplever, at opbakningen blandt andet skyldes et stort opsøgende arbejde, at vi generelt er mere synlige på øen og har fået oparbejdet nogle rigtig gode relationer med partnerne herovre,” udtaler Cecilie Lykkegaard Nielsen, turismekoordinator i Destination Vadehavskysten.

Destinationens fokusområder er tiltrækning, udvik-

ling og viden, bæredygtig vækst, og fællesskab. Og destinationen arbejder hver dag for at gøre Vadehavskysten til et attraktivt område at besøge og bo i.

”Vi arbejder i øjeblikket på at få Vestkysten på finansloven og vi er ude ved de store erhverv i Esbjerg og møder forståelse for turismens betydning. Så vi oplever generelt en stor opbakning til vores arbejde,” siger destinationschef Hans Peter Folmann.

Destination Vadehavskysten er det fælles destinationselskab mellem Esbjerg og Fanø kommuner. Desti-

nationen blev dannet i 2021 og er en forening, der har til formål at fremme turismeuudviklingen og skabe vækst for turismeerhvervet i de to kommuner i samarbejde med resten af Vestkysten – med afsæt i turismeerhvervets interesser og kommunernes udviklingsplaner.

Destinationerne lever at tilskud fra staten og de to kommuner samt medlemskontingenter og sponsorer. Hovedkontoret ligger i Esbjerg, og der er turistkontorer på Fanø havn og i Ribe.

-fina

kirkerne på fanø

Kære alle i Fanø Sogn

Vi skal desværre sige farvel til den ene af Fanø Sogns to præster, Nanna Dugsgård Coln, idet Nanna tiltræder nyt embede ved Fruering-Vitved Pastorat den 1. december 2023. Det bliver et stort savn for sognet, at Nanna og familien snart flytter fra øen.

Der er mulighed for at tage afsked med Nanna ved gudstjenesten i Nordby Kirke søndag den 26. november kl. 14.00 efterfulgt af en uformel sammenkomst i Sognehuset. Alle er hjertelig velkomne!

Biskoppen i Ribe Stift har meddelt menighedsrådet, at stillingen som kirkebogsførende sognepræst ved Fanø Sogn opslås januar 2024 med henblik på tiltrædelse den 1. maj 2024.

Fra den 1. december til den 1. maj vil præstebetjening af sognet ske via rådighedsordningen, hvor præster fra Skads Provsti på skift står til rådighed for gudstjenester og kirkelige handlinger på Fanø. Menighedsrådet opfordrer til, at man orienterer sig på kirkens hjemmeside www.kirkernepaafano.dk, hvor navn og kontaktinformation på den aktuelle rådighedspræst løbende opdateres.

Miriam Flórez vil fortsat tage imod henvendelser og varetage gudstjenester i henhold til sin ansættelseskvote, når hun er tilbage fra studieorlov den 13. december.

Med venlig hilsen
Menighedsrådet

Se også kirkernepaafano.dk

Præst Nanna Dugsgård Coln.

Ulven kan svømme fra Jylland, men...

Vi byder snart på ulvesafari. Turleder Søren Brinch fortæller her om ulven

NATUR – ”Ulven kommer, ulven kommer” er et udtryk vi alle kender, og som skal illustrere, at hvis du bliver ved med at melde en historie ud med et ’worst case scenarie’, så mindskes din troværdighed, når det ikke sker. Den lille Rødhætte og Ulven fra Brødrene Grimms eventyrkatalog er også kendt, og i begge tilfælde italesættes og forstærkes en frygt i befolkningen for ulven. Dette til trods er der meget få registrerede ulveanslag mod mennesker i historisk tid. Faktisk eksisterer der kun i nyere tid ét tilfælde af angreb på mennesker med dødelig udgang i Europa. Det fandt

sted i 1974 i Spanien. Så lad os forholde os til fakta – ikke frygt. Og selv om den kan svømme 10-13 kilometer, kommer den næppe til Fanø. Øen egner sig ikke til den.

Genindvandrede i 2012

Ulven genindvandrede til Danmark i 2012 i Hansted Reservatet i Nationalpark Thy, efter den sidste ulv, der med sikkerhed blev nedlagt i Danmark, blev skudt i 1813 ved Estvadgård syd for Skive. Siden er flere kommet til fra en bestand nær Lüneburger Heide, hvor fødselsoverskuddet er vandret nordpå. I dag er populationen i Danmark selvproducerende,

og det skaber meget debat. Ulven er som udgangspunkt ikke farlig for mennesker, men ulven kan være et problem, når den angriber husdyr.

Ulven kan i dag nydes mange steder i Danmark, og her er det især den venstre halvdel af Jylland med de store vidder og

tyndtbefolkede områder, der skaber de rigtige forudsætninger for ulvens tilstedeværelse. Masser af kronstyr, rådyr og dådyr er nøglen til en forståelse af, hvorfor ulven trives i det Vestjyske. Biotopmæssigt foretrækker Ulven udstrakte steppeområder og hede i umiddelbar nær-

hed af skovområder, hvor ulven kan søge dække til hvile og yngel. Men fraværet af mennesker er den primære lokaliseringfaktor, og det skyldes ulvens angst for mennesket. Men fraværet af mennesker skaber også føde i rigelige mængder, og videnskaben har vist, at etablerede dyr ikke angriber husdyr – kun vilde dyr.

Den første observation af ulv i vort område er den 26. jan 2015, hvor en mand er ganske overbevist om, at han så et eksemplar i sin indkørsel i Sjelborg ved Marbæk Plantage. Sidenhen er der flere observationer, hvoraf den seneste ved Vognsbølparken var

meget spektakulær. Disse observationer er heldigvis sjældne, og hører til undtagelserne, hvad det ikke gør i de centrale ulvedomæner, hvor ulven nu er blevet hverdag.

Oplevelser med ulve

Det vil vi gerne vise læsere af Fanø Posten. Derfor vil vi i samarbejde med Nationalpark Safari invitere vores læsere på Ulvesafari i det Sydvestjyske. Du vil kunne læse mere om disse arrangementer senere, når mulighederne vurderes optimale. På turen vil du måske se ulven og høre alt om ulven.

Tekst og foto: Søren Brinch

En ulvefamilie i det vestjyske.

Øen rundt

Møde med færgedeбат fødte ny forening

FANØ – 15 meget engagerede borgere på Fanø, usædvanligt for Fanø flest unge, kom mandag den 6. november til et møde på Fanø Skole og fødte i fællesskab en ny forening, Foreningen af brugere af Fanølinjen.

Den kan findes på Facebook, *Pernille Brunbjerg.*

hvis man ønsker at være med. Initiativtagerne Pernille Brunbjerg, Susanne Winsløw og Eva Djurhuus fortalte om baggrunden og deres ønske om at skabe et talerør for brugerne. Og efter vedtagelsen af vedtægterne og kontingentet på 50 kroner per person, var der en idérunde om, hvad foreningen skal arbejde med.

Her viste det sig, at 15 hjerner er bedre end én. Det myldrede frem med forslag til forbedringer for brugerne af færgelinjen. Det var lige fra billetfritagelse til små børn, bedre information fra rederiet og bedre forhold for cyklisterne, især på Grotte.

Taksterne blev naturligvis også nævnt flere gange. Valgt til bestyrelsen blev Susanne Winsløw, Pernille Brunbjerg, Henrik Krievs, Rikke Ulbrichsen og Benjamin Strand Andersen. Suppleanter blev Eva Djurhuus og Marie Djurhuus.

At leve på Fanø er at være med

man kan få mange pragtfulde oplevelser lige uden for døren. Det er sådan et liv, man vælger, når man flytter til Fanø, eller når man kommer svømmende eller flyvende til øen.

Det vigtige tidevand

Har man, hvad enten man er et dyr, en plante eller et menneske, valgt at slå sig ned på en bunke sand på kanten af Nordsøen, så har man valgt et liv med og i naturen. Det er et liv, hvor man må indrette sig efter de styrende kræfter i naturen, og der er et liv, hvor

Måske er tidevandet den vigtigste af de fysiske faktorer, som styrer livet på Fanø. De to fotos viser ekstreme situationer, hvor vi som menneske rigtigt mærker, at vi lever et sted med en helt speciel natur.

Nogle synes, det er problematisk, men jeg kan

kirkerne på fanø

Tirsdag den 5. december kl. 18.00

Julekoncert i Nordby Kirke

Medvirkende: Rørkjærkoret, Rørkjærkorets Juniorkor Kulturskolen Esbjerg og Fanø Skole Kor.

Korleder Kathrine Smitschuysen, klaver Jakob Horsbøl Andersen, orgel Lene Lorentzen.

Hør korene synge dejlige julesange og syng også med.

Fredag den 15. december kl. 16.30

Julekoncert i Sønderho Kirke

Medvirkende: Marie-Louise Exner, Simon Voigt og Lene Lorentzen.

Julekoncert med Fanø-kirkernes musikere og sangere.

Kom i julestemning med skønne kendte og mindre kendte julesange og julemusik. Koncerten er en festlig julekoncert med musik fra alverdens lande og tider. Og måske også en lille musikalsk jule-overskud. Der vil selvfølgelig også være fællessang med nogle af vores kendte og elskede julesalmer. Koncerten er for alle aldersgrupper.

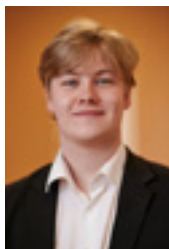
Søndag den 14. januar kl 14.00

Nytårskoncert - Rising-Star Koncert i Nordby Kirke Fanø

Medvirkende: Lasse Frølund, tenor, Lene Lorentzen, piano og orgel.

I år byder vi også nytåret velkomment med en nytårskoncert i Nordby Kirke. Den unge tenor Lasse Frølund med den brilante tenorstemme lægger vejen forbi os med en buket af blandt andet kendte tenorier og nordiske sange. Vores organist Lene Lorentzen akkompagnerer på orgel og klaver.

Kom og oplev tenoren Lasse Frølund, en ægte rising star på den smukke tenorhimmel, som vi kommer til at høre meget mere til.

Læs mere på kirkernepaafano.dk

FANØ-POSTEN BF 406								
	FORTE	ILD	LITER	SELV	TONE	BY ILT MØNTER	SPA- NIEN	SVOVL
	BOR							LINE
	STØTTE		FOLK FED				MIDT I RØSE DYR	
	SMULE				APPA- RAT BINDE- ORD			
ET	GL. ORD			URT MÅL			NEGL ANNO	
	NETTO	DYR RÅBE				SLIDER UDRÅB		
	TRÆ		TONE BRIN- GER		MORS STEM- ME	SVENSK DANSER FILM		SAMT
	FAREN	GODS			50 GUD	TREVEN SAN- GER		SPIL UKOGT
	SKÆR			MYT. FIGUR DYR			BYRDE HEST	GLEMT
	ITALIEN		TID- LIGERE ØSTRIG		TONE MØNT		PAR NUM- MER	
	PIGE- NAVN				FÆST- NING TROR			VEST SI
	JOD	TRÆER HÅR				FLOD SVIM- MEL		
	STÆV- NE		MØNT OKAY					SKIB FLOD
	TOKYO			SES TONE		VIN TARA		
krydsord.com	NORGE	VOGN					TAB	

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr: _____

Send foto til mail@fanoeposten.dk eller indlæver den udfyldte krydsord til: Fanø Posten, Hovedgaden 75, Fanø – **senest den 6. december 2023**. Mærk kuverten "Konkurrence". Maks én deltager pr. husstand. Sidste måneds præmie, et gavekort på 200 kr. til SuperBrugsen, kan afhentes i SuperBrugsen, Fanø.

Vinder af sidste nummers krydsord: Yvonne Farup, Bavnebjerg 12, Fanø

og i naturen

Lavvande i Nordby havn omkring tre meter under daglig vande.

boringer viser, at grundvandsspejlet også har tidevand – flytter sig op og ned. Man kan nok ikke se tidevandet i det høje grundvand, som ligger i mange haver lige nu, men det er der.

Tidevandet betyder, at vi lever et meget dynamisk sted. Studier af gamle kort viser for eksempel, at en ti-

devandsrende som Slagters lo flytter sig, så den nogle år ligger langt mod øst og andre år langt mod vest med en amplitude (mål for maksimalt udsving fra ligevægt, red.) på 400 meter.

Lige nu er der udkommet et nummer af bladet Geoviden. Det er om Vadehaven. Vil du blive klog på de fysiske vilkår på det sted, du bor eller besøger, så kig på geoviden.dk.

Tekst og foto: Søren Vinding

godt lide at blive mindet om, at der er noget i naturen, som er stærkere end mig. Der i øvrigt er en forskel på vandstanden i de to fotos på cirka seks meter.

Tidevandets indflydelse møder vi alle steder på og omkring Fanø, selv under øen. Med en forenkling kan man sige, at Fanø flyder i

et tidevandsområde. Pejlinger i vandværkets drikkevands-

Stormflod i Nordby havn omkring tre meter over daglig vande.

DAN-EL A/S

www.dan-el.dk

DØGNVAGT 70 23 23 88

Sønder Nytoft 21 C, 6720 Fanø

BLUE
INSTALL

RÅDGIVENDE INSTALLATØR

VI HJÆLPER DIG MED ALLE ELEKTRISKE INSTALLATIONER!

- Ladebokse
- Varmepumper - luft/luft og luft/vand
- Køleanlæg
- Erhvervs varmpumper
- Klimaanlæg
- Energirådgivning
- Elinstallationer
- Sommerhus installationer
- Udskiftning af eltavler
- LED belysning
- Solcelleanlæg

DEN JYSKE
ELEKTRIKER

Tlf. 70 70 70 81
www.denjyskeelektriker.dk

VESTKLIMA

Tlf. 41 92 40 00
www.vestklima.dk

Torben Mahlers Tegnastue

Færgevej 2, 6720 Fanø

Tlf. 2086 3527 - mail: torben@mahler.dk

Arkitektarbejde herunder arbejde med fredede bygninger
Tilstandsrapporter & Energiberegninger - energimærker

JENSEN & JENSEN FANØ ApS

TØMRER og SNEDKER

Alt inden for tømrer- og snedkerarbejde udføres

KVALITET EN SELVFØLGE

Lars-Ole Møller Dahl Nybyvej 3 · Tlf. 4036 6484

Frits Brinch & Sønner ApS
Entreprenørforretning & Aut. Kloakmester

Sdr. Nytoft 11 - 6720 Fanø
75 16 42 57 - Kontor/fax: 75 16 41 81
Biltlf.: 29 26 56 76

EL-SERVICE

75 16 33 55

MOBILTELEFON: 28 48 22 71

Næste avis
16. december

Deadline
6. december

Har du ikke fået
avisen i postkassen?

Så skriv til os på
mail@fanoeposten.dk

FANØ POSTEN
- hele øen rundt!

Toyota Ribe Industrivej 36 Tlf. 76 88 11 88
Toyota Vejen Vestermarksvej 5 Tlf. 75 36 17 66
Toyota Esbjerg Hededammen 2 Tlf. 75 14 23 88
Toyota Varde Jeppe Skovgårdsvej 21 Tlf. 76 54 22 00

Åbent: Man-fre 9-17, søn 11-16 · Louis Lund A/S · www.louis-lund.dk

TOYOTA
Louis Lund

ALWAYS A
BETTER WAY

SPAR

HÆNG DIN JULESOK OP I BUTIKKEN!

så putter vi en lille
overraskelse i den
hver søndag i advent

Adventskonkurrence

Følg os på Facebook "Spar på Fanø" og
deltag i SPAR Fanøs adventskonkurrence

1. SØNDAG I ADVENT
– SACKit Move 100
højtaler

2. SØNDAG I ADVENT
– SACKit Touch 300
headphones

3. SØNDAG I ADVENT
– Nutella lampe
og en glas nutella
(3 præmier til 3 personer)

4. SØNDAG I ADVENT
– Gavekort på
500,- til butikken

SPAR Fanø er med i
JUL I NORDBY
lørdag den 2. december
Kom og vind lækre præmier
i vores tombola

Kig efter Gul Pris
i butikken

Gul Pris = discountpris

Vores Gul Pris matcher REMA 1000 og Nettos normalpriser.
Gul Pris gælder for mere end 450 mærke- og private label-varer, som
løbende matches med tilsvarende varer i de nævnte discountbutikker.

First Price
Grødris
1 kg.

PR. POSE

17⁹⁵

First Price
Sukker
1 kg.

PR. POSE

11⁹⁰

First Price
Stødt kanel
70 g.

PR. POSE

4⁹⁵

SPAR Fanø - Strandvejen 27, Fanø · [f](#) 'Spar på Fanø' · Åben hver dag 7-19
Se også tilbudsavisen på spar.dk

SPAR